

Istungidokument

A8-0283/2017

5.9.2017

RAPORT

kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise probleemiga tegelemise kohta
arengumaades
(2016/2324(INI))

Arengukomisjon

Raportöör: Teresa Jiménez-Becerril Barrio

Arvamuse koostaja (*):
Francisco Assis, väliskomisjon

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS.....	15
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	21
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise probleemiga tegelemise kohta arengumaades (2016/2324(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 21,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 208,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 7, milles kinnitatakse, et EL „tagab erinevate poliitikavaldkondade ja meetmete kooskõla, võttes arvesse kõiki oma eesmärke“,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja muid ÜRO inimõigustealaseid lepinguid ja dokumente, eelkõige kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, 16. detsembril 1966. aastal New Yorgis vastu võetud majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti ning ÜRO 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tippkohtumist ja ÜRO Peaassamblee 25. septembril 2015 vastu võetud lõppdokumenti „Muudame oma maailma: kestliku arengu tegevuskava aastani 2030“¹,
- võttes arvesse Euroopa arengukonsensust,
- võttes arvesse üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa“², mida liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident esitles 2016. aasta juunis,
- võttes arvesse inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019), mille nõukogu võttis vastu 20. juulil 2015³,
- võttes arvesse ELi riigipõhiseid tegevuskavasid koostöökodanikuühiskonna organisatsioonidega,
- võttes arvesse 23. juunil 2000. aastal Cotonous allkirjutatud partnerluslepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (Cotonou leping), ja selle läbivaatamisi 2005. ja 2010. aastal,
- võttes arvesse 1. oktoobril 2009. aastal toimunud rahvusvaheliste valitsusväliste

¹ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

² Nõukogu dokument [10715/16](http://www.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/et/pdf).

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/et/pdf>

organisatsioonide konverentsil vastu võetud heade tavade koodeksit kodanike osalemiseks otsustusprotsessis,

- võttes arvesse Berliini deklaratsiooni, mis võeti vastu rahu kindlustamise ja riikide ülesehitamise alase kodanikuühiskonna platvormi tuumikrühma 6.–9. juulil 2016. aastal toimunud aastakoosolekul,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 233/2014, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend aastateks 2014–2020¹, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 230/2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend²,
- võttes arvesse nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrust (EL) 2015/323, mis käsitleb 11. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatavat finantsmäärust³, ja Cotonou lepingu I deklaratsiooni (Ühisdeklaratsioon koostöös osalejate kohta),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002) (finantsmäärus)⁴ artikli 187 lõiget 2,
- võttes arvesse arengukoostöö rahastamisvahendi mitmeaastasest sihtprogrammist (2014–2020) rahastatavat programmi „Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud ametiasutused“⁵,
- võttes arvesse komisjoni 12. septembri 2012. aasta teatist „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas“ (COM(2012)0492),
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 27. juuni 2016. aasta resolutsiooni kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kohta⁶,
- võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2015. aastal ja ELi poliitika kohta selles valdkonnas,
- võttes arvesse oma 26. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides⁷,
- võttes arvesse oma 4. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni AKV-ELi suhete tuleviku kohta pärast 2020. aastat⁸,
- võttes arvesse Euroopa Liidu inimõiguste alaseid suuniseid, sealhulgas ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta ning ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise

¹ ELT L 77, 15.3.2014, lk 44.

² Samas, lk 77.

³ ELT L 58, 3.3.2015, lk 17.

⁴ ELT L 298, 26.10.2012, lk 77.

⁵ C(2014) 4865 final.

⁶ A/HRC/32/L.29.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0405.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0371.

ja kaitsmise kohta, mille nõukogu võttis vastu 24. juunil 2013,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi parlamentidevahelistele delegatsioonidele mõeldud suuniseid inimõiguste ja demokraatia edendamiseks visiitidel kolmandatesse riikidesse¹,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 9. oktoobri 2013. aasta arvamust „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengulaseid tulemusi”,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 24. veebruari 2015. aasta arvamust „Inimväärne elu kõigile: nägemusest ühise tegutsemiseni”,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 11. aprilli 2016. aasta aruannet, milles antakse praktilisi soovitusi selleks, kuidas headele tavadele ja saadud õppetundidele toetudes luua ja säilitada turvalist ja võimalusi pakkuvat keskkonda kodanikuühiskonna jaoks², ning rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabaduse õigusega tegeleva ÜRO eriraportööri aruandeid,
- võttes arvesse Maailma Majandusfoorumi 2017. aasta aruannet ülemaailmsete riskide kohta³,
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa arengukonsensuse läbivaatamise kohta⁴,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni arengukoostöö tulemuslikkuse suurendamise kohta⁵,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni poliitikavaldkondade arengusidusust käsitleva ELi 2015. aasta aruande kohta⁶,
- võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid,
- võttes arvesse oma 12. mai 2016. aasta resolutsiooni säästva arengu tegevuskava 2030 järelmeetmete ja läbivaatamise kohta⁷,
- võttes arvesse oma 22. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna rolli kohta Euroopa tegevuses jätkusuutliku arengu toetamisel⁸,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse arengukomisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A8-0283/2017),

¹ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201203/20120329ATT42170/20120329ATT42170EN.pdf>

² A/HRC/32/20.

³ http://www3.weforum.org/docs/GRR17_Report_web.pdf

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0026.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0437.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0246.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0224.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0432.

- A. arvestades, et ELi lepingu artikli 21 kohaselt peab liidu tegevus rahvusvahelisel areenil, mis hõlmab ka arengukoostööd, tuginema demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsuse ning jagamatuse põhimõtetele;
- B. arvestades, et avaliku ja erasektori kõrval on kodanikuühiskond terve ja inimväärse ühiskonna kolmas sektor; arvestades, et kodanikuühiskond koosneb valitsusvälistest organisatsioonidest ja mittetulundusühendustest, mis osalevad avalikus elus, esindades oma liikmete või teiste huve ja väärtusi, mille aluseks on eetilised, kultuurilised, poliitilised, teaduslikud, usulised või heategevuslikud kaalutlused;
- C. arvestades, et kodanikuühiskonnal on keskne roll demokraatia loomisel ja tugevdamisel, riigivõimu järelevalvel ja hea valitsemistava, läbipaistvuse ja vastutuse edendamisel; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid on ühiskonna olulise jõuna väga vajalikud, sest need on olemasolevatele võimustruktuuridele vajalikuks vastukaaluks, olles vahendajateks elanikkonna ja riigi vahel ning demokraatia kaitsjad; arvestades, et mitmed kodanikuühiskonna rühmad on soovinud osaleda põhiseaduslikes reformiprotsessides, et kaitsta demokraatlikke põhimõtteid ja institutsioone;
- D. arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid hõlmavad suurt hulka inimõigusi, sealhulgas õigust arengule, haridusele ja soolisele võrdõiguslikkusele, ning tegutsevad lisaks sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas; arvestades, et kodanikuühiskond hõlmab hulgaliselt erisuguseid rühmi ja eesmärke, sealhulgas mitte ainult kodanikuühiskonna organisatsioone, vaid ka valitsusvälisteid organisatsioone, inimõiguslaste ühendusi ja kogukonnarühmi, diasporaasid, kirikuid, usuühendusi ja -kogukondi, puuetega inimeste huvide kaitsmist, ühiskondlikke liikumisi ja ametiühinguid, põlisrahvaid ja sihtasutusi ning haavatavate, diskrimineeritud ja tõrjutud inimeste esindamist;
- E. arvestades, et Cotonou lepingus tunnustatakse kodanikuühiskonda AKV-ELi koostöö olulise osalejana; arvestades, et lepingu lõppemine 2020. aastal annab võimaluse partnerlus läbi vaadata ja suurendada veelgi kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist;
- F. arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid on muutunud tähtsaks üleilmse arenguabi andjaks, eriti põhiliste sotsiaalteenuste osutamise, üldsuse teadlikkuse tõstmise, demokraatia, inimõiguste ja hea valitsemistava, rahumeelsete ja kaasavate ühiskondade edendamise, üksikisikute, perede ja kogukondade vastupanuvõime suurendamise, vägivaldse äärmusluse vastu võitlemise ning humanitaarkriisidele reageerimise valdkonnas;
- G. arvestades, et nagu rahvusvahelised organisatsioonid on oma protokollides ja tavades tunnistanud, tegutsevad kirikud, usukogukonnad ja -ühendused koos teiste usu- või veendumuspõhiste organisatsioonidega esirinnas ja neil on arengu- ja humanitaarabi andmisel pikaajalised praktilised kogemused;
- H. arvestades, et arengukoostöö rahastamisvahendi mitmeaastasest sihtprogrammist (2014–2020) rahastatav temaatiline programm „Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud ametiasutused“ sisaldab valdkonnaülese elemendina kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametiasutuste jaoks võimalusi pakkuva keskkonna edendamist; arvestades, et selle programmi eesmärk on teha kodanikuühiskonna organisatsioonide hääl paremini kuuldavaks ja suurendada nende osalust partnerriikide

arenguprotsessis ning edendada poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku dialoogi;

- I. arvestades, et EL on arengumaade kodanikuühiskonna organisatsioonide suurim rahastaja ning tal on olnud juhtroll kodanikuühiskonna osalejate ja inimõiguste kaitsjate kaitsmisel, kasutades mitmesuguseid vahendeid ja poliitikameetmeid, mille hulka kuuluvad demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend, arengukoostöö rahastamisvahendi temaatiline programm „Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud ametiasutused“, Euroopa demokraatia rahastu, 105 riigis rakendatud tegevuskavad koostööks kodanikuühiskonnaga ning riigistrateegia dokumendid;
- J. arvestades, et kodanikuühiskonna suurus, ulatus, koosseis ja mõju on viimasel kümnendil kasvanud kogu maailmas; arvestades, et samal ajal on aina jõulisemalt tugevdatud piiranguid kodanikuühiskonna osalejate ja nende tegevuse suhtes üha enamates riikides kogu maailmas, nii arengu- kui ka arenenud riikides;
- K. arvestades lisaks, et institutsiooniliste rahastajate poolt ette nähtud tegevuskavas ei pruugita mõnel juhul pidada esmatähtsaks kohapeal tegutsevate kodanikuühiskonna osalejate tegelikke vajadusi;
- L. arvestades, et 2016. aasta kodanikuühiskonna olukorra aruandes nimetatakse 2015. aastat kodanikuühiskonna seisukohast kurvaks aastaks, mil kodanikuõigused sattusid tõsisesse ohtu rohkem kui sajas riigis; arvestades, et nimetatud aruandes leiavad eeskätt käsitlemist Sahara-taguse Aafrika ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riigid, sest seal esineb enam poliitilisi pingeid, konflikte ja ebakindlust;
- M. arvestades, et üha rohkem valitsusi on asunud kodanikuühiskonna organisatsioone õiguslike või halduslike võtetega maha suruma, sealhulgas piiravate õigusnormide, rahastamipiirangute, rangete loamenetluste ja karistavate maksude kehtestamise kaudu;
- N. arvestades, et arengumaades on viimastel aastatel kuulda olnud üha rohkem teateid aktivistide, kodanikuühiskonna organisatsioonide töötajate, inimõiguste kaitsjate, ametiühingutegelaste, juristide, intellektuaalide, ajakirjanike ja usujuhtide tagakiusamisest, ahistamisest, häbimärgistamisest välisagentidena, ning meelevaldsest vahistamisest või kinnipidamisest, ning kuritarvitamiste ja vägivaldaohvrite arv on kasvanud; arvestades, et on riike, kus seda tehakse täiesti karistamatult ning mõnikord võimude endi toel või nendega kokkulepitult;
- O. arvestades, et inimõigused on universaalsed ja võõrandamatud, jagamatud, vastastikusel sõltuvuses ja omavahel seotud; arvestades, et kodanikuühiskonna tegutsemisvõime aluseks on põhivabaduste kasutamine, mille hulka kuuluvad ühinemisvabadus, rahumeelse kogunemise vabadus, väljendus-, mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadus ning vaba juurdepääs teabele;
- P. arvestades, et on olemas seos nõrgenenud kodanikuühiskonna, ahenenud poliitilise ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, suurenenud korrupsiooni, sotsiaalse ja soolise ebavõrdsuse, madala inimarengu ja sotsiaal-majandusliku arengu ning ebakindluse ja konfliktide vahel;
- Q. arvestades, et ELi usaldusväärne ja tõhus reageerimine kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemisele eeldab piiranguid põhjustavate ohtude ja tegurite

õigeaegset ja täpset hindamist ja mõistmist; arvestades, et see eeldab ka arengu- ja poliitilise koostöö kooskõlastamist, et tagada ELi kõigi välis- ja sisevahendite vaheline ühtsus, esitades ühise sõnumi vabalt toimiva kodanikuühiskonna tähtsusest, ning koostööd kohalikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil;

- R. arvestades, et tegevuskavas aastani 2030, eelkõige kestliku arengu 16. ja 17. eesmärgis nähakse ette tõhustatud koostöö kodanikuühiskonna kui peamise partneri ja võimaldajaga kestliku arengu eesmärkide edendamise, rakendamise, järelhindamise ja läbivaatamise küsimuses;
1. on veendunud, et tõeliselt sõltumatu, mitmekesine, pluralistlik ja ärgas kodanikuühiskond on väga oluline riigi arengu ja stabiilsuse seisukohast, samuti demokraatliku konsolideerimise, sotsiaalse õigluse ja inimõiguste kaitse tagamiseks ning kaasava ühiskonna ülesehitamiseks, et keegi ei jääks kõrvale; tuletab lisaks meelde, et kodanikuühiskonnal on kestliku arengu eesmärkide saavutamisel kanda üks põhiroll;
 2. rõhutab kodanikuühiskonna kesksel rollil demokraatia toetamisel, võimude lahususe tagamisel ning läbipaistvuse, vastutuse ja hea valitsemistava edendamisel kogu maailmas, eelkõige korruptsiooni- ja vägivaldse äärmusluse vastases võitluses, ning selle otsest mõju riikide majandus- ja inimarengule ning keskkonnasäästlikkusele;
 3. on sügavalt mures selle pärast, et arenguriikides, eelkõige konfliktipiirkonnas asuvates riikides, kasutatakse kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahendamiseks üha keerukamaid ja täiuslikumaid võtteid, mille vastu on raskem võidelda ning mida rakendatakse õigusaktide, maksustamise, rahastamispiirangute, bürokraatia suurenemise, aruandlus- ja panganõuete, kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajate kriminaliseerimise ja häbimärgistamise, laimamise, igasuguse tagakiusamise, veebis ahistamise ja internetile juurdepääsu piiramise, tsenseerimise, meelevaldse kinnipidamise, soolise vägivalda, piinamise ja mõrvamise kaudu; rõhutab vajadust võidelda riikliku ja mitteriikliku taktika vastu kriitiliste seisukohtade väljendajaid tõrjuda;
 4. väljendab muret, et kui kodanikuühiskonna organisatsioonid suudavad seaduslikult saada välisriikidest rahastamisvahendeid, võidakse neid pidada nn välisagentideks, häbimärgistades neid ning suurendades oluliselt riske, millega nad kokku puutuvad; kutsub ELi üles tugevdama oma vahendeid ja poliitikat, mis käsitlevad institutsioonide väljaarendamist ja õigusriigi põhimõtteid, et lisada neisse tugevad võrdlusalused vastutuse ja karistamatuse vastu võitlemiseks inimõiguste kaitsjate meelevaldse vahistamise, politsei poolse kuritarvitamise, nende piinamise ja muu väärkohtlemise puhul, pidades meeles, et naised ja mehed kogevad seda erinevalt;
 5. rõhutab, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemine on ülemaailmne nähtus, mis ei piirdu arenguriikidega, vaid ilmneb üha enam ka arenenud demokraatlikes ning keskmiste ja suurte sissetulekutega riikides, sealhulgas ELi liikmesriikides ja mõnes liidu lähimatest liitlastest; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles näitama eeskuju ja pidama rangelt kinni kodanikuühiskonnaga seotud põhiõigustest ning tegelema selle valdkonna negatiivsete suundumustega;
 6. nõuab, et riikidel oleks esmane vastutus ning kohustus kaitsta kõigi inimeste kõiki

inimõigusi ja põhivabadusi ning tagada vaba ja toimivat kodanikuühiskonda toetav poliitiline, õiguslik ja halduskeskkond, kus on tagatud vaba ja turvaline toimimine ning juurdepääs rahastamisele, sealhulgas välisvahendite abil;

7. kutsub ELi üles tunnistama vajadust anda toetust saavate riikide valitsustele, erakondadele, parlamentidele ja haldusasutustele juhiseid arengustrateegiate väljatöötamiseks, mille eesmärk on luua asjakohane õigus-, haldus- ja poliitiline keskkond, et võimaldada kodanikuühiskonna organisatsioonidel tõhusat tööd teha;
8. on sügavalt mures kogu maailmas sagenevate rünnakute pärast inimõiguste kaitsjate vastu; kutsub ELi ja eelkõige komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles kehtestama poliitikat, mille kohaselt mõistetakse süstemaatiliselt ja ühehäälselt hukka inimõiguste kaitsjate tapmine ja kõik katsed kasutada nende vastu mis tahes vormis vägivalda, tagakiusamist, ähvardamist, ahistamist, sunniviisilist kadumist, vangistamist või meelevaldset arreteerimist, eesmärgiga mõista hukka need, kes selliseid metsikusi toime panevad või neid heaks kiidavad, ning tõhustada avalikku diplomaatiat inimõiguste kaitsjate avatud ja selgeks toetamiseks; julgustab ELi delegatsioone ja liikmesriikide diplomaatilisi esindusi jätkama aktiivselt inimõiguste kaitsjate toetamist, eelkõige jälgides süstemaatiliselt kohtuprotsesse, külastades inimõiguste kaitsjaid vanglas ja tehes vajaduse korral avaldusi konkreetsete juhtumite kohta;
9. leiab, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kiire ja suuremahulise ahenemise juhtudel peaksid liikmesriigid tunnustama mõjutatud inimõiguste kaitsega tegelevaid valitsusväliseid organisatsioone või üksikisikutest inimõiguste kaitsjaid nende töö eest avalikult kõrgel tasemel, näiteks külastades neid ametlike visiitide ajal;
10. julgustab ELi töötama välja suunised rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse kohta; kutsub ELi üles kasutama täiel määral ära ELi inimõiguste ja demokraatia alaseid riiklikke strateegiaid, võtma inimõiguste kaitsjatele suunatud ELi suuniste tulemuslikuks ja ühiseks rakendamiseks kasutusele seirevahendid ja tagama, et ei oleks lünki kaitses ning et tõsistele inimõiguste rikkumistele järgneksid sanktsioonid;
11. tuletab meelde kodanikuühiskonna tähtsat rolli mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabaduse edendamisel ning kordab oma toetust usu- ja veendumusvabaduse edendamist ja kaitsmist käsitlevate ELi suuniste rakendamisele;
12. rõhutab, et oluline on tugevdada kodanikuühiskonna organisatsioonide suhet kodanike ja riigiga, et kogukonnad ja valijaskonnad, sealhulgas naised ja naiste õigustega tegelevad organisatsioonid ja kõik haavatavad rühmad, oleksid tõeliselt esindatud ja et aidata muuta riiki tõhusamaks ja vastutustundlikumaks arengu saavutamisel ja kõigi inimõiguste järgimisel;
13. peab tervitatavaks ELi pikaajalist pühendumust ja toetust arengumaade kodanikuühiskondadele ning kordab oma selget üleskutset ELile anda jätkuvat ja suuremat toetust ja rahastamist, et luua kodanikuühiskonnale vaba ja võimalusi pakkuv keskkond nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil, sealhulgas iga-aastase programmitöö kaudu; nõuab, et EL mitmekesisistaks ja suurendaks kodanikuühiskonna osalejate rahastamisviise ja -mehhanisme, võttes arvesse nende eripära ja tagades, et nende tegutsemisruumi ega võimalike koostööpartnerite arvu ei piirata;

14. kutsub ELi üles tagama, et ELi vahendeid kasutataks nii pikaajalise toetamise kui ka erakorraliste sekkumiste jaoks, et aidata eelkõige ohus olevaid kodanikuühiskonna aktiviste;
15. tuletab meelde, et kodanike osalust ja kodanikuühiskonna tugevust tuleks võtta arvesse demokraatia indikaatorina; soovib tungivalt, et kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmed kaasataks kõikidesse parlamentidevahelistesse demokraatia teemalistesse aruteludesse ja et kodanikuühiskond osaleks kõikide neid puudutavate õigusaktide konsultatsiooniprotsessis;
16. kutsub ELi üles jätkama jõupingutusi eesmärgiga anda kodanikuühiskonnale suurem tegutsemisruum ning seda mitte üksnes ELi arengu- ja inimõigustealase poliitika kaudu, vaid ka kõikide ELi sise- ja välispoliitika valdkondade, kaasa arvatud justiits- ja siseasjade, kaubanduse ja julgeoleku valdkonna poliitika integreerimise kaudu kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega;
17. hoiatab ELi ja selle liikmesriike leebema lähenemisviisi eest kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise ja muude inimõiguste küsimustes nende riikide puhul, kellega EL teeb koostööd rände küsimustes; rõhutab asjaolu, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemine ja inimõiguste rikkumised võivad aidata kaasa suundrändele;
18. rõhutab asjaolu, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise vastane võitlus eeldab ELilt ühtset ja järjekindlat lähenemisviisi suhetes kolmandate riikidega; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles käsitlema proaktiivselt kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise algpõhjuseid, eelkõige süvalaiendades vabade ja vastutustundlike kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist ja nende osalemist kahe- ja mitmepoolses koostöös poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse dialoogi partnerina; kutsub sellega seoses ELi üles võtma arvesse erineva suurusega kodanikuühiskonna organisatsioonide võimekust ja oskusi;
19. julgustab ELi saama aktiivseks kõneluste vahendajaks ja edendama institutsioonilisi mehhanisme ja mitmeid sidusrühmi hõlmavaid algatusi, et tugevdada dialoogi ja arendada tugevamaid ja laiemaid koalitsioone ja partnerlust arenguriikide valitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike ametiasutuste ja erasektori vahel kodanikuühiskonnale võimalusi pakkuva keskkonna loomiseks; rõhutab, kui oluline on turvaline ruum niisuguste dialoogide jaoks;
20. nõuab, et EL jälgiks terrorismivastaseid meetmeid ning rahapesu ja läbipaistvust käsitlevate õigusaktide aspekte ja võtaks meetmeid tagamaks, et nendega ei seataks kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamisele ja tegevusele ebaseaduslikke piiranguid; kordab sellega seoses, et rahapesuvastase töökonna soovitusi ei tohiks tõlgendada ega kohaldada viisil, mis piirab põhjendamatult kodanikuühiskonna tegutsemisruumi;
21. tuletab meelde, et erasektor on üks peamisi partnereid kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ning tal on tähtis osa kodanikuühiskonna tegutsemisruumi avardamisel ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja ametiühingute jaoks soodsa keskkonna edendamisel, eelkõige kinnitades ettevõtete sotsiaalset vastutust ja hoolsuskohustust tarneahelates ja kasutades avaliku ja erasektori partnerlusi;

22. kordab erasektori kohustust austada inimõigusi ning täita kõrgemaid sotsiaal- ja keskkonnastandardeid; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid osaleksid jätkuvalt aktiivselt ÜRO töös rahvusvahelise lepingu koostamisel, millega saaks äriühingud võtta vastutusele inimõiguste rikkumise eest, ja võtaksid kasutusele inimõiguste riskihindamised avalike hangete ja investeeringute puhul;
23. nõuab, et EL kehtestaks kohustusliku ja õiguslikult jõustatava inimõiguste alase hoolsuskohustuse kolmandates riikides tegutsevatele ELis asuvatele äriühingutele;
24. on veendunud, et ELi ja selle liikmesriikide sõlmitud kaubandus- ja investeerimislepingud ei tohi otseselt ega kaudselt kahjustada inimõiguste ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi edendamist ja kaitset arenguriikides; on seisukohal, et siduvad inimõiguste klauslid kaubanduslepingutes on mõjuvõimas vahend kodanikuühiskonna tegutsemisruumi avardamiseks; kutsub komisjoni üles tugevdama kodanikuühiskonna osalejate rolli kaubanduslepingutega seotud institutsioonides, sealhulgas sisenõuanderühmades ja majanduspartnerluslepingu nõuandekomiteedes;
25. kutsub komisjoni üles töötama välja ELi välisrahastamisvahendite järelevalveraamistiku, milles erilist tähelepanu pööratakse inimõigustele;
26. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel kehtestada parimad tavad ja töötada ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi (EIDHR) vahehindamise kontekstis konkreetsete edusammude mõõtmiseks välja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemisega seotud selged võrdlusalused ja näitajad;
27. kutsub kõiki ELi osalejaid üles mitmepoolsetel foorumitel tulemuslikumalt toetama demokraatia ja inimõiguste aluseks oleva rahvusvahelise õigusraamistiku tugevdamist ning muu hulgas tegema selleks koostööd mitmepoolsete organisatsioonidega, näiteks ÜROga, sealhulgas ÜRO erimenetluste ja ÜRO inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise mehhanismi raames, ning piirkondlike organisatsioonidega, nagu Ameerika Riikide Organisatsioon, Aafrika Liit, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon (ASEAN), Araabia Liiga ning Demokraatiate Ühenduse kodanikuühiskonna toetamise ja kaitsmise töörühm; tuletab meelde liidu olulisust kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise abil kõigi partnerriikidega kaasava inimõiguste dialoogi alustamisel; palub nii liidul kui ka liikmesriikidel tõhustada oma hea valitsemistava programme kolmandate riikidega ning edendada seoses kodanikuühiskonna organisatsioonide otsustusprotsessidesse kaasamise ja neis osalemisega heade tavade vahetamist; leiab, et on vaja edendada valitsuste, ELi ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelisi kolmepoolseid dialooge, sealhulgas sellistes rasketes küsimustes nagu julgeolek ja ränne;
28. taotleb nn kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise seire ja varajase hoiatamise mehhanismi loomist, millesse oleksid kaasatud asjaomased ELi institutsioonid, kes saaksid jälgida kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja inimõiguste kaitsjate suhtes tehtud ähvardusi ja esitada hoiatusteate, kui mõni valitsus valmistab ette uusi tõsiseid piiranguid kodanikuühiskonna suhtes või kui valitsus kasutab sõltumatu kodanikuühiskonna olemasolu teesklemiseks nn riiklikult organiseeritud valitsusväliseid organisatsioone, et EL suudaks reageerida õigeaegsemalt, kooskõlastatult ja konkreetsemalt;

29. nõuab, et EL suurendaks toetust vähemuste ja teiste haavatavate rühmade, näiteks puuetega isikute, põlisrahvaste ja isoleeritud elanikkonna, täielikule osalemisele ja mõjuvõimu suurendamisele kultuurilistes, ühiskondlikes, majanduslikes ja poliitilistes protsessides; kutsub riike sellega seoses üles tagama, et nende õigusaktide ja poliitikaga ei kahjustataks nende rühmade inimõiguste kasutamist ega kodanikuühiskonna tegevust nende õiguste kaitsmisel;
30. avaldab kahetsust selle üle, et ajal, mil ülemaailmne terrorism on tõusuteel, ei ole kolmandates riikides terrorismiohvreid aitavaid organisatsioone; rõhutab seetõttu tungivat vajadust luua turvaline keskkond sellistele organisatsioonidele, et kaitsta terrorismiohvreid;
31. rõhutab naiste ja naiste õiguste eest võitlevate organisatsioonide, sh noorte juhitud liikumiste, otsustavat rolli sotsiaalses progressis; nõuab, et EL rõhutaks vajadust toetada naiste mõjuvõimu suurendamist ja turvalise ja võimalusi pakkuva keskkonna loomist naiste kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja naiste õiguste kaitsjatele ning võidelda konkreetselt soolistel põhjustel aset leidva tagakiusamise vastu, eelkõige konfliktidest mõjutatud piirkondades;
32. rõhutab, kui oluline on aidata aktiivselt kaasa naiste õigustega seotud poliitika ja meetmete toetamisele, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ja -õiguste valdkonnas;
33. rõhutab veel kord õigustel põhineva lähenemisviisi süvalaiendamise tähtsust ELi arengupoliitikas, eesmärgiga integreerida inimõiguste ja õigusriigi põhimõtted ELi arengukoostöö meetmetesse ning sünkroniseerida inimõiguste ja arengukoostöö alased tegevused;
34. tuletab meelde, kui tähtis on piirkondlik koostöö kodanikuühiskonda soodustava keskkonna tugevdamisel; ergutab arenguriike edendama dialoogi ja parimaid tavasid kodanikuühiskonna kaitsmiseks ja kaasamiseks;
35. väljendab oma toetust ELi riigipõhiste tegevuskavadele koostöökodanikuühiskonna organisatsioonidega, mis on tõhus vahend ja võimalik uus raamistik ELi ja kodanikuühiskonna vahelise koostöö jaoks; peab väga oluliseks kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist mitte ainult tegevuskavade koostamiseni viivas konsultatsiooniprotsessis, vaid ka kavade rakendamises, järelvalves ja läbivaatamises;
36. võtab kohustuse koostada igal aastal ja põhjaliku konsulteerimise kaudu asjaomaste institutsiooniliste ja valitsusväliste organisatsioonide osalejatega nimekirja riikidest, kus kodanikuühiskonna tegutsemisruum on kõige suuremas ohus;
37. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles lisama välisasjade nõukogu istungi päevakorda korrapäraselt arutelud selle üle, missugused on ELi jõupingutused inimõiguste kaitsjate, humanitaartöötajate, ajakirjanike, poliitiliste aktivistide, oma usuliste või moraalsete veendumuste tõttu vangistatud isikute ja teiste kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise tulemusel vangistatud isikute vabastamiseks, ning võtma järelmeetmeid;
38. peab tervitatavaks inimõiguste ja kodanikuühiskonna kontaktpunktide loomist ELi

delegatsioonides, eesmärgiga parandada koostööd kohaliku kodanikuühiskonnaga, eelkõige pakkudes abi haavatavatele ja tõrjutud rühmadele ja üksikisikutele; kutsub ELi delegatsioone üles süstemaatiliselt suurendama liikmesriikide parlamendiliikmete, valitsuste ja kohalike omavalitsuste ametnike teadlikkust kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemisest ja aktivistide kaitses ning jätkama koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega ELi vahendite programmitöö tsüklite kavandamises ja sellele järgnevas järelevalves, isegi kui kahepoolne koostöö on lõpetamisel; kutsub lisaks ELi delegatsioone üles esitama kodanikuühiskonnale korrapäraselt ja läbipaistval viisil teavet rahaliste vahendite ja rahastamisvõimaluste kohta;

39. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles kaasama kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise küsimuse süstemaatiliselt kahepoolsetesse suhetesse ja kasutama kõiki olemasolevaid instrumente ja vahendeid, sealhulgas arengut ja kaubandust, tagamaks, et partnerriigid täidaksid oma kohustust kaitsta ja kindlustada inimõiguste austamine; nõuab, et EL jälgiks tähelepanelikult kodanikuühiskonna osalejate kaasamist partnerriikides ning kutsuks valitsusi tungivalt üles tühistama kõik õigusaktid, millega rikutakse kogunemis- ja ühinemisvabadust; on sellega seoses seisukohal, et EL peaks kehtestama eelarvetoetuses positiivse tingimuslikkuse seoses kodanikuühiskonna tegutsemisruumi piiramisega;
40. rõhutab, et lääneriikide kodanikuühiskond peaks toetama valitsusväliste organisatsioonide loomist ja tugevdamist, edastades oskusteavet, et need saaksid aidata kaasa oma riigi arengule;
41. julgustab tungivalt looma sünergiaid kodanikuühiskonna toimimist toetavate ELi välisrahastamisvahendite vahel ning kutsub üles kaardistama riigi tasandil valdkonnaüleselt kogu ELi-poolse kodanikuühiskonna rahastamise, et vältida dubleerimist ja kattuvusi ning aidata teha kindlaks võimalikud rahastamispuudujäägid ja -vajadused;
42. ergutab ELi võtma kirikute ja usuorganisatsioonide ning usujuhtidega arengukoostöös toimuva partnerluse kohta vastu suunised, mis põhinevad rahvusvaheliste organisatsioonide ja programmide (nt UNICEFi, Maailmapanga, Maailma Terviseorganisatsiooni või ÜRO Arenguprogrammi) kogemustel ning headel tavadel ELi liikmesriikides ja välismaal;
43. soovib tungivalt kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajate paremat kaitsmist kolmandates riikides, et tõrjuda nende vastu suunatud võimalikku vaenulikkust;
44. väljendab rahuolu suurema paindlikkuse üle, mida pakuvad ELi arengukoostöö seisukohast asjakohased rahastamisvahendid, mis võimaldab muu hulgas toetuste taotlejate lihtsamat registreerimist ning vajaduse korral toetusesaajate konfidentsiaalsust; on siiski seisukohal, et iga konkreetse riigi olukorda arvestades kõige asjakohasema ja sobivama lahenduse pakkumiseks saaks siiski rohkem ära teha, kaasa arvatud varasem teavitamine plaanitavatest ettepanekutest, suuremate rahastamisvõimaluste pakkumine, tegevuskavade korrapärasem ajakohastamine, tegevuskavade avalik kättesaadavus, rahastamistingimuste ühtlustamine ja lihtsustamine ning kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine haldusmenetlustes;

45. kutsub komisjoni üles korraldama arengukoostöö rahastamisvahendi mitmeaastase sihtprogrammi (2018–2020) raames temaatilise üldise projektikonkursi, mis tegeleks spetsiifiliselt kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise küsimusega;
46. kutsub komisjoni üles suurendama EIDHRI kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemisega ja inimõiguste kaitsjate olukorraga seotud vahendeid; taunib seda, et igal aastal eraldatavad summad on mõnes riigis äärmiselt väikesed; palub komisjonil teha kindlaks uusi tegevusvorme, mida EIDHRist rahastada, võttes selleks kasutusele põhjalikuma lähenemisviisi kodanikuühiskonna organisatsioonide suhtes, ning nägema jätkuvalt vaeva selle nimel, et kehtestada paindlikum ja lihtsustatum EIDHRI rahastamise juurdepääsu kord, eriti noorte jaoks, mis muu hulgas hõlmaks rohkem olulisi erandeid erilises ohus olevate kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks ning toetust registreerimata rühmadele, keda ametivõimud peaksid lõppkokkuvõttes tunnustama; on seisukohal, et rohkem tuleks pöörata tähelepanu kohalike rühmade ja osalejate toetamisele, sest inimõiguste küsimustega puututakse sageli vahetumalt ja teravamalt kokku kohalikul tasandil; rõhutab veel kord EIDHRI tähtsust kiireloomulise otsese rahalise ja materiaalse toetuse andmisel ohus olevatele inimõiguste kaitsjatele ning sellise erakorralise fondi tähtsust, mis võimaldab ELi delegatsioonidel anda neile sihtotstarbelisi otsetoetusi; tunnustab rahvusvaheliste ja riiklike kodanikuühiskonna osalejate koalitsioonide või konsortsiumide tähtsust kohalike valitsusväliste organisatsioonide töö lihtsustamisel ja kaitsmisel repressiivsete meetmete vastu; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles edendama kõigis kolmandates riikides, kus kodanikuühiskond on ohus, inimõiguste kaitsjatele suunatud ELi suuniste tulemuslikku, ühist rakendamist, võttes nende täielikuks elluviimiseks vastu kohalikud strateegiad;
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

11.7.2017

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

arengukomisjonile

kodanikuühiskonna tegutsemisvõimaluste ahenemise kohta arengumaades

(2016/2324(INI))

Arvamuse koostaja (*): Francisco Assis

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval arengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. mõistab hukka kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemise nähtuse, mis on osa üleilmsest autoritaarsest survest demokraatia ja inimõiguste vastu; mõistab hukka asjaolu, et teatavad kolmandad riigid piiravad sageli väljendusvabadust, et vaigistada teisitimõtlemit või kriitikat, sealhulgas veebis, blokeerides mobiilset internetti, piirates sotsiaalmeediat ja keelates suhtluse välismaiste rühmadega; tuletab meelde, et teatavad rühmad, nagu naised, noored, LGBTI-inimesed ja vähemused, näiteks romad, põlisrahvad ja puudega inimesed, kannatavad ebaproportsionaalselt nende piirangute all; kutsub valitsusi üles uurima nende kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üksikute aktivistide ahistamis- ja hirmutamisuhtumeid, kes kasutavad vaid oma väljendus-, kogunemis- ja ühinemisvabaduse õigusi; ja tagada nende eest vastutusele võtmine; hoiatab julgeolekujõudude tarbetu ja ülemäärase jõu suureneva kasutamise eest kogunemiste maha surumiseks, kasutades selleks jälgimist, meelevaldset kinnipidamist, piinamist ja muud väärkohtlemist ning määrates surmanuhtlust; väljendab muret ajakirjandusvabaduse rangete piirangute pärast teatavates riikides, kes lammutavad sõltumatut meediat ahistamise ja repressiivsete õigusaktide abil, sundides ajakirjanikke ja blogipidajaid valima enesetsensuuri, ahistamise ja vahistamise ja paguluse vahel; tuletab meelde, et ühiskonna pikaajalist stabiilsust, demokraatiat ja vastupanuvõimet on võimalik saavutada ja säilitada üksnes siis, kui on tagatud avaliku ruumi autonoomia ning õigus väljendus-, arvamus-, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadusele; märgib, et kodanikuühiskonna piirangud ja ähvardused selle aadressil võivad pärineda ka valitsusvälistelt osalejatelt, sealhulgas ettevõtlussektorist; mõistab hukka karistamatuse tunde, mis valitseb paljudes riikides nende rünnakutes kodanikuühiskonna vastu, ning peab kahetsusväärseks, et nimetatud rünnakud teatavate riikide ja ELi vahelisi suhteid alati ei mõjuta;
2. on sügavalt mures kogu maailmas sagenevate rünnakute pärast inimõiguste kaitsjate vastu; kutsub ELi ja eelkõige komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja

Julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles kehtestama poliitikat, mille kohaselt mõistetakse süstemaatiliselt ja ühehäälselt hukka inimõiguste kaitsjate tapmine ja kõik katsed kasutada nende vastu mis tahes vormis vägivalda, tagakiusamist, ähvardamist, ahistamist, sunniviisilist kadumist, vangistamist või meelevaldset arreteerimist, eesmärgiga mõista hukka need, kes selliseid metsikusi toime panevad või neid heaks kiidavad, ning tõhustada avalikku diplomaatiat inimõiguste kaitsjate avatud ja selgeks toetamiseks; julgustab ELi delegatsioone ja liikmesriikide diplomaatilisi esindusi jätkama aktiivselt inimõiguste kaitsjate toetamist, eelkõige jälgides süstemaatiliselt kohtuprotsesse, külastades inimõiguste kaitsjaid vanglas ja tehes vajaduse korral avaldusi konkreetsete juhtumite kohta;

3. rõhutab, et kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemine on ülemaailmne nähtus, mis ei piirdu arenguriikidega, vaid ilmneb üha enam ka arenenud demokraatlikes ning keskmiste ja suurte sissetulekutega riikides, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriikides ja mõnes liidu lähimatest liitlastest; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles näitama eeskujuga ja pidama rangelt kinni kodanikuühiskonnaga seotud põhiõigustest ning tegelema selle valdkonna negatiivsete suundumustega;
4. kutsub ELi üles tunnistama vajadust anda suuniseid toetust saavate riikide valitsustele, erakondadele, parlamentidele ja haldusasutustele juhiseid arengustrateegiade väljatöötamiseks, mille eesmärk on luua asjakohane õigus-, haldus- ja poliitiline keskkond, et võimaldada kodanikuühiskonna organisatsioonidel tõhusat tööd teha;
5. on seisukohal, et EL peab kasutama oma välispoliitika vahendeid, sealhulgas inimõiguste- ja arengualaseid õigusakte ning kolmandate riikidega sõlmitud kahepoolseid lepinguid, et tegeleda kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemise probleemi struktuursete algpõhjustega ja töötada välja mitmekülgne lähenemisviis, sest mõned riigid, sealhulgas arenguriigid kasutavad piiranguid, nagu meelevaldsed registreerimis- ja aruandlusnõuded, moonutatud kriminaalsüüdistused, sealhulgas kuritegelikku laimu käsitlevad seadused, haarangud ja auditid, terrorismivastased ja julgeolekumeetmed, reisikeelud, varade külmutamine ja vabadusekaotus; väljendab muret, et kui kodanikuühiskonna organisatsioonid suudavad seaduslikult saada välisriikidest rahastamisvahendeid, võidakse neid pidada nn välisagentideks, häbimärgistades neid ning suurendades oluliselt riske, millega nad kokku puutuvad; kutsub ELi üles tugevdama oma vahendeid ja poliitikat, mis käsitlevad institutsioonide väljaarendamist ja õigusriigi põhimõtteid, et lisada neisse tugevad võrdlusalused vastutuse ja karistamatuse vastu võitlemiseks inimõiguste kaitsjate meelevaldse vahistamise, politsei poolse kuritarvitamise, nende piinamise ja muu väärkohtlemise puhul, pidades meeles, et naised ja mehed kogevad seda erinevalt;
6. on seisukohal, et on vaja selgemat seost ELi erinevate välispoliitiliste vahendite vahel, näiteks arengukoostöö summade määramisel kolmandatele riikidele tuleb silmas pidada selle riigi suundumusi ja olukorda inimõiguste kaitse ja demokraatlike vabaduste vallas ning selle riigi välispoliitiliste seisukohtade lähedust ELi omadega;
7. palub, et komisjon, Euroopa välisteenistus, liikmesriigid, komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja oleksid kodanikuühiskonna organisatsioone piiravate seaduste ja tavade kohta vastuväidete esitamisel häälekamad, järjekindlamad ja õigeaegsemad ning tõstataksid selle küsimuse süstemaatiliselt kõige kõrgema tasandi poliitilistes ja inimõigustealastes

dialoogides; hoiatab terrorismi ülemäära laia määratluse väärkasutamise eest, et sundida ajakirjanikke, inimõiguste kaitsjaid ja poliitilisi teisitimõtlejaid vaikima; on seisukohal, et ELi osalejad peaks arenguriikide valitsustele rahalise abi eraldamisel kasutama rohkem tingimuslikkust, võttes aluseks kodanikuühiskonna tegutsemisvõimalused; rõhutab ELi delegatsioonide rolli tähtsust ja ergutab nende jätkuvat kaasamist kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üksikisikutest aktivistide toetamisse, sealhulgas pakkudes abi kohtuprotsesside puhul ja jälgides inimõiguste kaitsjate kohtumenetlusi; leiab, et kodanikuühiskonna tegevusruumi kiire ja suuremahulise sulgemise juhtudel peaksid ELi liikmesriigid tunnustama mõjutatud inimõiguste kaitsega tegelevaid valitsusväliseid organisatsioone või üksikisikutest inimõiguste kaitsjaid nende töö eest avalikult kõrgel tasemel, näiteks külastades neid ametlike visiitide ajal;

8. kutsub kõiki ELi osalejaid üles mitmepoolsetel foorumitel tulemuslikumalt toetama demokraatia ja inimõiguste aluseks oleva rahvusvahelise õigusraamistiku tugevdamist ning muu hulgas tegema selleks koostööd mitmepoolsete organisatsioonidega, näiteks ÜROga, sealhulgas ÜRO erimenetluste ja ÜRO inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise mehhanismi raames, ning piirkondlike organisatsioonidega, nagu Ameerika Riikide Organisatsioon, Aafrika Liit, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon (ASEAN), Araabia Liiga ning Demokraatiate Ühenduse kodanikuühiskonna toetamise ja kaitsmise tööühm; tuletab meelde liidu olulisust kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise abil kõigi partnerriikidega kaasava inimõiguste dialoogi alustamisel; palub nii liidul kui ka liikmesriikidel tõhustada oma hea valitsemistava programme kolmandate riikidega ning edendada seoses kodanikuühiskonna organisatsioonide otsustusprotsessidesse kaasamise ja neis osalemisega heade tavade vahetamist; leiab, et on vaja edendada valitsuste, ELi ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelisi kolmepoolseid dialooge, sealhulgas sellistes rasketes küsimustes nagu julgeolek ja ränne;
9. taotleb nn kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemise seire ja varajase hoiatamise mehhanismi loomist, millesse oleks kaasatud asjaomased ELi institutsioonid, kes saaksid jälgida kodanikuühiskonna tegevusruumi ja inimõiguste kaitsjate suhtes tehtud ähvardusi ja esitada hoiatusteate, kui mõni valitsus valmistab ette uusi tõsiseid piiranguid kodanikuühiskonna suhtes või kui valitsus kasutab sõltumatu kodanikuühiskonna olemasolu teesklemiseks nn riiklikult organiseeritud valitsusväliseid organisatsioone, et EL suudaks reageerida õigeaegsemalt, kooskõlastatult ja konkreetsemalt;
10. võtab kohustuse koostada igal aastal ja põhjaliku konsulteerimise kaudu asjaomaste institutsiooniliste ja valitsusväliste organisatsioonide osalejatega nimekirja riikidest, kus kodanikuühiskonna tegevusruum on kõige suuremas ohus,
11. kutsub komisjoni üles suurendama demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi (EIDHR) kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemisega ja inimõiguste kaitsjate olukorraga seotud vahendeid; taunib seda, et igal aastal eraldatavad summad on mõnes riigis äärmiselt väikesed; palub komisjonil teha kindlaks uusi tegevusvorme, mida EIDHRist rahastada, võttes selleks kasutusele põhjalikuma lähenemisviisi kodanikuühiskonna organisatsioonide suhtes, ning nägema jätkuvalt vaeva selle nimel, et kehtestada paindlikum ja lihtsustatum EIDHRi rahastamisele juurdepääsu kord, eriti noorte jaoks, mis muu hulgas hõlmaks rohkem olulisi erandeid erilises ohus olevate kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks ning toetust registreerimata rühmadele, keda ametivõimud peaksid lõppkokkuvõttes tunnustama; on seisukohal, et

rohkem tuleks pöörata tähelepanu kohalike rühmade ja osalejate toetamisele, sest inimõiguste küsimustega puututakse sageli vahetumalt ja teravamalt kokku kohalikul tasandil; rõhutab veel kord EIDHRI tähtsust kiireloomulise otsese rahalise ja materiaalse toetuse andmisel ohus olevatele inimõiguste kaitsjatele ning sellise erakorralise fondi tähtsust, mis võimaldab ELi delegatsioonidel anda neile sihtotstarbelisi otsetoetusi; tunnistas rahvusvaheliste ja riiklike kodanikuühiskonna osalejate koalitsioonide või konsortsiumide tähtsust kohalike valitsusväliste organisatsioonide töö lihtsustamisel ja kaitsmisel repressiivsete meetmete vastu; kutsus komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles edendama kõigis kolmandates riikides, kus kodanikuühiskond on ohus, inimõiguste kaitsjatele suunatud ELi suuniste tulemuslikku, ühist rakendamist, võttes nende täielikuks elluviimiseks vastu kohalikud strateegiad;

12. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel kehtestada parimad tavad ning töötada ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava ja EIDHRI vahehindamise kontekstis konkreetsete edusammude mõõtmiseks välja kodanikuühiskonna tegutsemisvõimaluste ahenemisega seotud selged võrdlusalused ja näitajad.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	11.7.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 58 -: 1 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Bas Belder, Mario Borghezio, Victor Boștinaru, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jordi Solé, Jaromír Štětina, Charles Tannock, László Tőkés, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Brando Benifei, Luis de Grandes Pascual, András Gyürk, Javi López, Marietje Schaake, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Marie-Christine Vergiat
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Inés Ayala Sender, Ádám Kósa, Ernest Urtasun, Bodil Valero

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

58	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Iveta Grigule, Javier Nart, Jozo Radoš, Marietje Schaake, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Paavo Väyrynen
ECR	Bas Belder, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
NI	Aymeric Chauprade
PPE	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Michael Gahler, András Gyürk, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ádám Kósa, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jaromír Štětina, László Tőkés, Luis de Grandes Pascual
S&D	Francisco Assis, Inés Ayala Sender, Brando Benifei, Victor Boştinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Arne Lietz, Javi López, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Paşcu, Tonino Picula, Elena Valenciano, Boris Zala
Verts/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Jordi Solé, Ernest Urtasun, Bodil Valero

1	–
EFDD	James Carver

7	0
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Miguel Urbán Crespo, Marie-Christine Vergiat
NI	Janusz Korwin-Mikke

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	30.8.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Ignazio Corrao, Raymond Finch, Doru-Claudian Frunzuliță, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein, Eleni Theoharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Marina Albiol Guzmán, Thierry Cornillet, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Paul Rübig, Rainer Wieland

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

22	+
ALDE	Thierry Cornillet, Charles Goerens, Paavo Väyrynen
ECR	Eleni Theoharous
EFDD	Ignazio Corrao
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Joachim Zeller, Anna Záborská
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

1	-
EFDD	Raymond Finch

1	0
GUE/NGL	Marina Albiol Guzmán

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu